

Міністерство освіти і науки України

**ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Економічний факультет

Кафедра підприємництва, торгівлі та прикладної економіки

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ
З ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ОПІ «ПІДПРИЄМНИЦТВО, ТОРГІВЛЯ ТА БІРЖОВА
ДІЯЛЬНІСТЬ»**

Івано-Франківськ – 2023

УДК 658 (075.8)

ББК 65.29

М 54

Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з економіки підприємства для здобувачів вищої освіти ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» / уклад. Пилипів Н.І., Шеленко Н.І., Ємець О.І. та ін. – Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2023. – 35 с.

Укладачі:

Пилипів Н.І. – д.е.н., проф.
Шеленко Д.І. – д.е.н., проф.
Ємець О.І., – к.е.н., доц.
Мацола М.М. – к.е.н., доц.
Романюк Т.М. – к.е.н., доц.
Стефінін В.В. – к.е.н., доц.
Ціжма Ю.І. – к.е.н., доц.
Боборикіна І.Є. – ас.
Сологуб С.І. – ас.

Методичні рекомендації рекомендовані до друку рішенням кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки протокол № 2 від «10» жовтня 2023 р.

Рецензенти:

Михайлів Г.В. – к.е.н., доцент кафедри менеджменту і маркетингу Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Ключник А.В. – д.е.н., проф., завідувач кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки Миколаївського національного аграрного університету.

Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з економіки підприємства призначені для здобувачів вищої освіти для ґрунтовного вивчення законодавчих актів, статистичних щорічних видань, спеціальних наукових видань, у яких розглядаються теоретичні та практичні аспекти діяльності підприємств у сучасних умовах.

Наведено методику написання курсової роботи за допомогою якої здобувачі повинні здійснити аналіз основних техніко-економічних показників, самостійно виконати економічні розрахунки, виявити резерви виробництва і на цій основі обґрунтувати заходи щодо підвищення ефективності діяльності підприємства.

ЗМІСТ

1. Мета курсової роботи.....	4
2. Вибір теми та визначення завдань дослідження.....	4
3. Вивчення літературних джерел, збирання та обробка інформації.....	5
4. Дотримання принципів академічної доброчесності	8
5. Захист курсової роботи.....	10
Таблиця 1. Основні етапи виконання курсової роботи.....	11
Таблиця 2. Критерії оцінки курсових робіт.....	11
Таблиця 3. Умови не допуску курсової роботи до захисту.....	11
Таблиця 4. Структура курсової роботи.....	12
Таблиця 5. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела.....	12
Таблиця 6. Оформлення курсової роботи.....	13
Таблиця 7. Основні умови одержання оцінки.....	15
Додаток А. Зразок оформлення титульної сторінки	16
Додаток Б. Зразок змісту курсової роботи.....	17
Додаток В. Зразок написання вступу.....	18
Додаток Д. Зразок написання висновків.....	19
Додаток Е. Зразки оформлення таблиць, рисунків, формул.....	20
Додаток Ж. Зразок оформлення списку використаних джерел.....	21
Додаток З. Зразок оформлення відгуку на курсову роботу.....	24
Додаток К. Перелік тем курсових робіт.....	25
Додаток Л. Зразки планів до курсових робіт.....	29
Додаток М. Приклад скорочення слів в українській мові	34

1. Мета курсової роботи

Дані методичні рекомендації підготовлені для надання допомоги здобувачам вищої освіти ООП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» у написанні та оформленні курсової роботи.

Виконання курсової роботи є однією із форм самостійної роботи студентів в ході навчального процесу, що дозволяє визначити ступінь засвоєння студентом теоретичного матеріалу та вміння його аналізувати і застосувати на практиці, підтверджувати грамотність та ерудицію.

Написання студентами курсових робіт сприятиме творчому і глибокому засвоєнню курсу «Економіка підприємства», а також розвитку навиків самостійних досліджень, які є невід'ємною складовою частиною системи підготовки майбутніх управлінців.

Основною метою виконання курсової роботи з економіки підприємства є поглиблення теоретичних знань та практичних навичок студентів для здійснення наукових економічних досліджень, розв'язання конкретної виробничої проблеми на прикладі однієї із запропонованих тем.

Написання курсової роботи дає змогу студенту навчитися самостійно використовувати й узагальнювати теоретичні положення та інформаційні матеріали, аналізувати практику роботи підприємств для виявлення резервів збільшення обсягів виробництва продукції, окреслювати і обґрунтовувати шляхи зниження її собівартості, раціонального використання виробничих ресурсів і доцільність запропонованого проекту, формулювати власні погляди стосовно невирішених проблем, обґрунтовувати висновки й пропозиції, спрямовані на їх розв'язання.

2. Вибір теми та визначення завдань дослідження

Тематика курсових робіт щорічно затверджується на засіданні кафедри. Студент **може самостійно** обирати будь-яку тему із наведеної у даних методичних вказівках, проте, **не допускається виконання однакових тем курсових робіт в межах академічної групи.**

У окремих випадках може затверджуватися тема курсової роботи **за пропозицією студента**, якщо є база для її виконання. Якщо студент обрав тему, не визначену кафедрою, він повинен написати про це заяву на ім'я завідувача кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки. У заяві слід зазначити назву обраної теми та обґрунтувати її вибір.

Якщо студент не вибрав тему до встановленого терміну, то тема курсової роботи **призначається** тоді рішенням кафедри.

- У процесі роботи студенти розвивають і вдосконалюють такі **навички**:
- визначати мету, основні завдання, об'єкт та предмет дослідження;
  - самостійно формулювати проблему дослідження;
  - здійснювати пошук і підбір потрібної інформації;

- логічно і послідовно висловлювати свої думки, пропозиції, робити аргументовані висновки щодо теоретичного матеріалу, явищ та фактів реального життя;
- правильно оформляти науково-довідковий матеріал;
- публічно захищати підготовлену роботу (створювати презентацію, відповідати на поставлені запитання, захищати свою точку зору тощо).

3. Вивчення літературних джерел, збирання та обробка інформації

За допомогою електронного каталогу наукової бібліотеки (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника – ПДРОЗДІЛИ – Наукова бібліотека – електронний каталог <http://lib.pnu.edu.ua/lib/>) легко можна скласти список використаних джерел за обраною темою.

Google Scholar або Google Академія – пошукова система вільного доступу, яка індексує повний текст наукових публікацій всіх форматів і дисциплін. (<https://scholar.google.com.ua/schhp?hl=uk>)

Слід опрацювати та використати у курсовій роботі **статті та навчально-методичні праці викладачів економічного факультету Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника за останніх 5 років:**

Фактичні та статистичні дані минулих років містяться у на сайтах Головного управління статистики в Івано-Франківській області (<http://www.ifstat.gov.ua>), Державної служби статистики України (<https://www.ukrstat.gov.ua/>), довідниках інших країн та ін.

Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України або *Stock market infrastructure development agency of Ukraine* (АРІФРУ = *SMIDA*) надає клієнтам допомогу в якісній і комплексній організації процесу розкриття інформації про учасників фондового ринку (<https://smida.gov.ua/db/emitent>).

За допомогою комп'ютерної правової системи «Нормативні акти України» <http://zakon.nau.ua/> можна формувати словник законодавчих термінів з обраної теми, знайомитись з довідниками (норми, індекси, курси ...).

На офіційному веб-порталі Верховної Ради України <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/> (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/>) пошукова система дозволяє швидко знайти документи, як за реквізитами, так і за контекстом і перевірити їхню чинність.

Потрібно пам'ятати: не допускається виконання курсової роботи виключно за матеріалами підручників та навчальних посібників. Основними літературними джерелами мають стати статті окремих авторів, колективні монографії та публікації в періодичних виданнях.

Список використаних джерел формується в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків.

Приклади оформлення бібліографічних посилань (ДСТУ 8302:2015)

Автоматичне оформлення посилань за ДСТУ 8302:2015 онлайн

Оформлення бібліографічних посилань у списку використаних джерел за стандартом ДСТУ 8302:2015 вимагає знання норм і положень стандарту щодо різних типів джерел, використовуваних знаків, принципів поділу посилань на зони. За допомогою сервісу «Grafiati» (<https://www.grafiati.com/uk/>) ви можете оформлювати посилання для наукових і дипломних робіт, дисертацій і т. ін. онлайн. Програма генерує посилання відповідно до вимог стандарту. Щоб скористатися нею, перейдіть на головну сторінку сайту, оберіть ДСТУ 8302:2015 у списку стилів та заповніть поля у формі додавання джерела, попередньо обравши його тип.

Нижче наводимо приклади готових посилань у списках літератури, оформлених відповідно до ДСТУ 8302:2015, для різних типів джерел.

Книга одного автора

Parker J. Principles of scientific research. 7th ed. London : Editorial, 2017. 301 p.

Книга двох або трьох авторів

Артеменко А. П., Бобловський О. Ю. Від глобалізації до індивідуалізації: топологія міжкультурної взаємодії : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2014. 215 с.

Книга чотирьох і більше авторів

Міжнародна торгівля / Ю. Г. Козак та ін. 5-те вид., перероб. та допов. Київ : Центр учб. літ., 2015. 272 с.

Книга без зазначення автора (з редактором тощо)

Економічна енциклопедія / за ред. В. В. Шевченка. Київ : Альманах, 2016. 304 с.

Частина книги (розділ тощо)

Ярошевич Н. Б., Чубка О. М., Якимів А. І. Інструменти боргового фінансування суб'єктів підприємництва в Україні: правовий статус, структурна динаміка, податкові наслідки. *Теорія та методологія формування інвестиційно-фінансової стратегії розвитку національного господарства* : монографія / за ред. Л. М. Савчук, А. В. Череп. Дніпро, 2019. С. 55-89.

Стаття (публікація) в періодичному виданні

Стаття в журналі

Капируля М. Ядерний тероризм в сучасній міжнародній системі. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2008. Вип. 73, ч. 2. С. 66-68.

Chua N. Y., Lundbye J. Endovascular catheter as a rewarming method for accidental hypothermia. *Therapeutic hypothermia and temperature management*. 2012. Vol. 2, no. 2. P. 89-91. URL: <https://doi.org/10.1089/ther.2012.0001> (date of

access: 06.09.2023).

Стаття в газеті

Величко О. Р., Лисенко Д. П. Відшкодування матеріальних витрат. *Газета про бухгалтерський облік*. 2019. Квітень. С. 16

Електронний ресурс

Сайт

Офіційний курс гривні щодо іноземних валют на дату 11.06.2020. *Національний банк України*. URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerates?date=11.06.2020&period=daily> (дата звернення: 11.09.2023).

Приймак Д. М., Томіленко О. В., Ковальчук З. Ю. «Підодіяльник»: як правильно сказати українською?. *Kyiv Dictionary*. URL: <https://www.kyivdictionary.com/uk/grammar/uk/how-to-say/pidodiialnyk/> (дата звернення: 09.09.2023).

Диск

Тартак. Сімка. Наш формат, 2012. 1 електрон.-опт. диск (CD).

Дисертація

Урба С. І. Пріоритети та інструменти розвитку аграрного сектора в системі забезпечення економічної безпеки України : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.03. Львів, 2019. 562 с.

Автореферат дисертації

Скарга О. О. Транснаціоналізація туристичних послуг в умовах глобалізації : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.02. Маріуполь, 2019. 22 с.

Матеріали конференції

Тези доповіді

Івченко В. О. Проблема правового регулювання імпічменту в Україні. *Актуальні проблеми сучасної науки і правоохоронної діяльності* : тези доп. учасників XXV Наук.-практ. конф. курсантів та студентів, м. Харків, 17 трав. 2018 р. / Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. С. 35-36.

Закон, нормативний акт

Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI : станом на 02 квіт. 2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення: 09.10.2023).

Конституція України : від 28.06.1996 р. : станом на 01 січ. 2006 р. Київ : Ін Юре, 2006. 144 с.

Препринт

Протидія агресивному податковому плануванню в Україні / С. С. Брехов

та ін. Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2017. 108 с. (Препринт. Наук.-дослід. ін-т фіскал. політики Ун-ту ДФС України).

Simon J. Physics of oscillations. Poznań : University of Poznań, 2019. 121 p. (Preprint. University of Poznań ; UP-02).

Патент

Верстат для поздовжнього розпилювання круглих колод : пат. 123197 Україна : В27В 7/00. № и 2017 10306 ; заявл. 25.10.2017 ; опубл. 12.02.2018, Бюл. № 3. 4 с.

Стандарт

ДСТУ ISO 14024:2018. Екологічні маркування та декларації. Екологічне маркування типу I. Принципи та процедури. На заміну ДСТУ ISO 14024:2002 ; чинний від 2020-01-01. Вид. офіц. Київ : УкрНДНЦ, 2019. 18 с.

Архівні матеріали

Листування [Грушевського М. С.] з друкарнями в Празі, Відні та інших містах про видання і продаж книг. 4 лютого 1922 р. – грудень 1923 р. *ЦДІАК України* (Центр. держ. іст. архів України). Ф. 1235. Оп. 1. Спр. 95.

За допомогою вивчення та аналізу списку використаних джерел відбувається складання плану роботи.

Далі відбувається **узгодження плану роботи та списку використаних джерел з науковими керівником.**

Якщо всі спірні питання плану та списку використаних джерел вирішені приступаєте до **написання і оформлення курсової роботи.**

Студент здає оформлену роботу у папці на кафедру у встановлені терміни, про що лаборант робить запис у журналі реєстрації курсових робіт. Потім курсова робота передається науковому керівнику для написання відгуку і **виставлення оцінки до захисту.**

4. Дотримання принципів академічної доброчесності

Документи ЗВО, що містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності:

1. Положення про запобігання академічному плагіату (<http://surl.li/dzugk>).
2. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/dhrfg>)
3. Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/dhres>).

Перевірці на академічний плагіат підлягають всі курсові роботи. Звіт подібності є одним із документів, на підставі яких кафедра приймає рішення про оригінальність роботи і готує висновок про допуск роботи до захисту.

Оригінальність роботи повинна бути не менше 75 %.

Рівень текстових запозичень не більше 25%.

Університет використовує системи виявлення текстових збігів/ідентичності/схожості такі як Unicheck (<https://unicheck.com/>) та Plagiat.pl (<https://plagiat.pl>), які рекомендовано Міністерством освіти і науки України. Використання вказаних систем відбувається відповідно до укладених угод з фірмами, які мають право надавати послуги користування цими системами.

Використання штучного інтелекту (ШІ), як допоміжного інструменту є допустимим, проте потрібно проводити ретельний аналіз згенерованого тексту, перш ніж використовувати його в курсовій роботі.

Онлайн-ресурси для перевірки матеріалів на плагіат

- 1 Plagtracker
<https://www.plagtracker.com/>
- 2 Plagscan
<https://www.plagscan.com/>
- 3 Plagiarism Detector
<https://plagiarismdetector.net/>
- 4 Duplichecker
<https://www.duplichecker.com/>
- 5 Plagiarisma
<https://plagiarisma.net/>
- 6 Plagium
<https://www.plagium.com/>

5. Захист курсової роботи

Захист курсової роботи здійснюється **перед комісією**, яка затверджується засіданням кафедри.

Студент повинен підготувати презентацію (5-10 слайдів). У презентації студенту слід розкрити актуальність обраної теми, дати характеристику об'єкта і предмета дослідження та доповісти про отримані результати за кожним розділом, основні висновки і пропозиції, які він сформував під час дослідження.

Після доповіді студент відповідає на запитання членів комісії та присутніх на захисті. Загальний час захисту курсової роботи не повинен перевищувати 10 хвилин у середньому на одного студента.

Після обговорення підсумків захисту на закритому засіданні комісії виноситься рішення про **остаточну оцінку за курсову роботу**, яке оголошується студентам в той самий день.

Шкала оцінювання для курсової роботи		
університетська	національна	шкала ECTS (ЄКТС)
90 – 100	відмінно	A
80-89	добре	B
70-79	добре	C
60-69	задовільно	D
50-59	задовільно	E
26-49	незадовільно	FX
1-25	Незадовільно, з повторним курсом	F

Таблиця 1. Основні етапи виконання курсової роботи

Етапи	Характеристика	Орієнтовний графік
1 етап	Вибір теми та визначення завдань дослідження.	до 10 жовтня
2 етап	Вивчення літературних джерел, збирання та обробка інформації.	до 20 жовтня
3 етап	Складання плану роботи.	до 5 листопада
4 етап	Узгодження плану роботи та списку використаних джерел з науковими керівником.	до 20 листопада
5 етап	Написання і оформлення курсової роботи, передача на перевірку рівня унікальності	до 5 грудня
6 етап	Захист роботи.	до початку екзаменаційної сесії

Таблиця 2. Критерії оцінки курсових робіт

№ п/п	Критерій оцінки курсової роботи	Максимальна кількість балів
1.	Обґрунтування актуальності теми, виклад вступу та висновків роботи	10
2.	Ступінь опрацювання літератури (кількість джерел, роки видання, частка статей, тез, монографій, наявність посилань)	10
3.	Дотримання вимог до виконання курсової роботи (згідно методичних вказівок: шрифт, оформлення, наявність трьох розділів, розрахунків, таблиць, рисунків, формул)	5
4.	Виклад змісту курсової роботи (ступінь розкриття теми)	25
5.	Захист курсової роботи (доповідь, презентація, відповіді на поставленні питання)	50
	РАЗОМ	100

Таблиця 3. Умови не допуску курсової роботи до захисту

Недопуск	Якщо
Курсова робота до захисту не допускається	подана на кафедру після закінчення встановленого терміну;
	написана на тему, яка не затверджена на засіданні кафедри;
	структура не відповідає вимогам;
	недбало оформлена, неякісно надрукована.

Таблиця 4. Структура курсової роботи

Складова частина	Вимоги
Титульний аркуш	
ЗМІСТ	У змісті зазначаються початкові сторінки кожного розділу і пункту. Назви розділів і пунктів у змісті й тексті мають бути однаковими. Розділи й пункти нумеруються арабськими цифрами та друкуються з абзацним відступом.
ВСТУП	У вступі пояснюється необхідність (актуальність) обраної тематики дослідження, висвітлюється предмет, об'єкт дослідження, мета і завдання роботи, а також коротко характеризуються методи дослідження.
РОЗДІЛ 1	Літературно-історичний огляд щодо певної проблеми. Повинен включати 2-4 пункти.
РОЗДІЛ 2	Аналіз, методика дослідження та алгоритм розв'язку задач. Повинен включати 2-4 пункти.
РОЗДІЛ 3	Подаються рекомендації та пропозиції за результатами проведених розрахунків та аналізів, а також дається їх інтерпретація. Повинен включати 2-4 пункти.
ВИСНОВКИ	У висновках коротко підсумовуються результати, отримані в процесі виконання роботи. Висновки за змістом мають відповідати поставленим завданням у вступі роботи.
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	Повинен містити 20 і більше найменувань (за останні 5 років), розташованих за абетковим принципом. Не менше 50% повинні становити статті, тези, монографії. На всі наведені джерела мають бути посилання в тексті курсової роботи.
ДОДАТКИ	В додатках розміщується об'ємний фактичний матеріал: таблиці, рисунки, тощо.

Таблиця 5. Загальні правила цитування та посилання на використані джерела

Цитата або посилання	Наприклад
Цитата в тексті подається в лапках, а потім у квадратних дужках міститься порядковий номер джерела у списку використаних джерел та номери сторінок, з яких береться інформація	“... зважаючи на пріоритет, що надається міжнародним стандартам” [8, с. 44]
Посилання в тексті курсової роботи на	у працях [1-7]

джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками	
Посилання на рисунки (ілюстрації, схеми, графіки) вказуються порядковим номером рисунка	на рис. 1.1
Посилання на формули вказуються порядковим номером формули в дужках	за формулою (2.1)
На всі таблиці необхідно посилатися в тексті, слово «таблиця» в тексті пишуть скорочено	у табл. 3.1
Посилання на додатки подаються у порядку появи їх у тексті	(Додаток А)

Таблиця 6. Оформлення курсової роботи

Елемент	Вимоги
Розмір паперу	Формат – А4, орієнтація книжкова.
Шрифт	Times New Roman, розмір кегля – 14, міжрядковий інтервал – 1,5; масштаб 100%, звичайний.
Береги полів	Верхнє, нижнє, лівє і правє – 20 мм; абзацний відступ – 1,25.
Нумерація сторінок	На нижньому полі аркуша посередині, починаючи з другої, включаючи титульний аркуш (номер сторінки на титульному аркуші не ставлять). Нумерацію подають арабськими цифрами без знака № .
Структурна частина	Кожну структурну частину курсової роботи слід починати з нової сторінки.
Розділ	Розміщуються посередині рядка та друкуються великими напівжирними літерами без крапки в кінці, не підкреслюючи. Номер розділу ставиться після слова “РОЗДІЛ”, після номера крапка не ставиться, заголовок розділу друкується з нового рядка.
Заголовки пунктів	Друкуються з великої літери напівжирними шрифтом (не підкреслюючи) без крапки в кінці. Номер пункту включає номер розділу і порядковий номер пункту, які відокремлюються крапкою (1.1).
Заголовки з двох чи більше речень	Відокремлювати крапками.
Абревіатури	Розшифровувати при першому згадуванні у тексті.
Рисунки (ілюстрації, схеми, графіки)	Подаються безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. Нумерація рисунків у кожному з розділів або додатків має

	<p>бути самостійною.</p> <p>Номер рисунка повинен складатися з номера розділу та порядкового номера рисунка, між якими ставиться крапка (Рис. 1.1).</p>
Таблиці	<p>Таблиці повинні міститися після посилань на них у тексті. Примітки друкують під таблицею.</p> <p>Таблиці нумеруються послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу та порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка (Таблиця 2.1).</p> <p>Кожна таблиця повинна мати назву, яка розміщується над таблицею та друкується симетрично до тексту. Назву і слово “Таблиця” слід починати з великої літери. Назва таблиці друкується жирним шрифтом.</p>
Формули	<p>У формулі пояснення значень символів і числових коефіцієнтів слід наводити безпосередньо під формулою в тій послідовності, в якій вони наведені у формулі. Значення кожного символу та числового коефіцієнта треба подавати з нового рядка. Перший рядок пояснення починається зі слова «де» без двокрапки.</p> <p>Формули нумеруються послідовно в межах розділу. Номер формули повинен складатися з номера розділу та порядкового номера формули, між якими ставиться крапка (3.1).</p>
Додатки	<p>Кожний додаток слід починати з нової сторінки із зазначенням угорі сторінки справа слова “Додаток” і його позначенням, наприклад Додаток А. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.</p> <p>Додаток повинен мати заголовок, який друкується посередині сторінки з великої літери окремим рядком.</p> <p>Додатки оформляються як продовження курсової роботи на наступних її сторінках і розміщуються у порядку появи посилань у тексті.</p>

Таблиця 7. Основні умови одержання оцінки

Оцінка	Умова
Відмінно (А)	Виставляється за умови вмілої обробки багатьох теоретичних джерел, висловлювання власної позиції, залучення та аналізу конкретної статистичної інформації щодо економіки України, наявності у роботі самостійних, добре аргументованих коментарів до таблиць, схем, діаграм і графіків.
Добре (В,С)	Заслужують роботи, в яких є перелік поглядів економістів різних наукових шкіл на сутність певних економічних явищ і процесів. При цьому студент намагався зробити їх систематизацію, але не зміг здійснити узагальнення, сформулювати власні оцінки щодо процесів, які аналізуються.
Задовільно (D,E)	Отримують студенти, в роботах яких зміст теми розкрито в певній послідовності й виділено основні теоретичні положення за вивченими літературними джерелами, але мають місце недоліки змістового характеру: нечітко сформульована мета роботи, теоретичний розділ має виражений компілятивний характер, наукова полеміка відсутня, в аналітичній частині є надлишок елементів описовості, добір інформаційних матеріалів (таблиці, графіки, схеми) не завжди обґрунтований, заходи і пропозиції, що містяться в третьому розділі, обґрунтовані непереконливо.
Незадовільно (FХ,F)	Оцінюються курсові роботи, які за змістом і оформленням не відповідають діючим вимогам.

Зразок оформлення титульної сторінки

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Кафедра підприємництва, торгівлі та прикладної економіки

КУРСОВА РОБОТА

з економіки підприємства
на тему

МАТЕРІАЛЬНІ РЕСУРСИ ПІДПРИЄМСТВА І АНАЛІЗ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ

Студента 2 курсу, групи ПТБД-21(з)
Спеціальності
076 Підприємництво та торгівля
Томашика Романа Васильовича

Науковий керівник
доцент кафедри підприємництва,
торгівлі та прикладної економіки,
к. е. н., доц.
Ємець Ольга Іванівна

Національна шкала: _____

Університетська шкала: _____

Оцінка ECTS: _____

Члени комісії: _____
(підпис) (прізвище та ініціали)
_____
(підпис) (прізвище та ініціали)
_____
(підпис) (прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЕКОНОМІЧНОЇ СУТНОСТІ МАТЕРІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА	5
1.1. Визначення поняття «матеріальні ресурси» як об'єкту аналізу	5
1.2. Характеристика класифікаційних ознак матеріальних ресурсів підприємств	10
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ МАТЕРІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ	14
2.1. Організація інформаційних аналітичних потоків про матеріальні ресурси	14
2.2. Аналітичні методи дослідження ефективності використання матеріальних ресурсів	17
2.3. Методика аналізу матеріальних ресурсів та ефективності їх використання	20
РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ДЖЕРЕЛ ТА ШЛЯХІВ ЕКОНОМІЇ МАТЕРІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ	23
3.1. Напрямки і резерви зниження матеріаломісткості продукції на підприємстві	23
3.2. Підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів	27
ВИСНОВКИ	30
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	31
ДОДАТКИ	33

ВСТУП

Актуальність теми полягає в тому, що в умовах формування сучасної ринкової економіки, при обмеженості ресурсів нашої планети, одним з найактуальніших є питання забезпеченості підприємств матеріальними ресурсами (сировиною, паливом тощо) та їх ефективного використання для отримання максимальної матеріаловіддачі та економічного ефекту від кожної одиниці цих матеріалів. Так як конкуренція на ринку є дуже жорсткою, ефективно проведений аналіз та правильно визначена стратегія мають неабияке значення для зростання та процвітання будь-якого підприємства.

Предметом дослідження є обсяг, асортимент і структура матеріальних ресурсів.

Об'єктом дослідження є процес забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами, норм їх витрачання та пошук резервів по зниженню матеріаломісткості.

Метою курсової роботи є поглиблення теоретичних знань та практичних навичок з курсу «Економіка підприємства», а саме вивчення питань, які торкаються матеріальних ресурсів підприємства і аналізу їх використання.

Відповідно до сформульованої мети були поставлені та розв'язані наступні *завдання*:

- дослідити теоретичні аспекти економічної сутності матеріальних ресурсів підприємства;
- проаналізувати матеріальні ресурси;
- запропонувати джерела та шляхи економії матеріальних ресурсів.

Методи дослідження. Теоретичними та методологічними засадами дослідження є наукові праці вітчизняних і закордонних вчених в галузі економіки підприємства. У курсовій роботі застосовано наступні методи: описовий та порівняльний аналіз, синтез, графічний, екстраполяції.

ВИСНОВКИ

У курсовій роботі мною проаналізовано використання матеріальних ресурсів на підприємстві.

Даними проблемами займалися такі вітчизняні науковці: Ващенко О. П. [1, с. 28], Талах Т. А. [20, С.124-132.], Чухраєва Н. М. [23, с. 4] та інші.

У *першому розділі* роботи досліджено та розкрито теоретичні питання аналізу матеріаломісткості на підприємстві, визначено фактори, що впливають на матеріаломісткість, а також представлені формули, та методи розрахунку, які застосовуються для аналізу основних техніко-економічних показників та показників матеріаломісткості.

Другий розділ присвячений аналізу основних показників та матеріаломісткості для даного підприємства з урахуванням його специфіки. Результатом аналізу стало виявлення чітких тенденцій щодо структури матеріальних ресурсів, то тут, як і слід було очікувати, лівову частку займає сировина, після неї ідуть витрати енергії на зварювання, обігрів, освітлення приміщень тощо, ну і найменша стаття матеріальних витрат – це паливо, яке витрачається на доставку сировини та обігрів поруч з електроенергією.

У *третьому розділі* внесено пропозиції щодо економії та зменшення використання матеріальних ресурсів, зниження матеріаломісткості.

Необхідно зазначити, що основним шляхом зменшення витрат на сировину і матеріали повинен стати пошук нових, більш дешевих, джерел їх отримання та використання альтернативних матеріалів. Ще одним джерелом покриття витрат матеріалів може стати вихід підприємства на міжнародний рівень, обмін досвідом з зарубіжними виробниками аналогічної продукції та вивчення їх способів економії та використання заміників.

Зразки оформлення таблиць, рисунків, формул

Таблиця 1.1. Матеріаломісткість товарної продукції підприємства у 2021 - 2022 рр.

№ п/п	Показники	2021 р.	2022 р	Відхилення (тис. грн.)	Темпи росту, %
1.	Товарна продукція в оптових цінах підприємства, тис. грн.	7017,4	7249,2	+231,8	+3,3
2.	Матеріальні витрати, тис. грн.	3140,2	3354,4	+214,2	+6,8
3.	Матеріаломісткість (п.2: п.1.) коп.	0,4475	0,4627	+0,0152	+3,4
4.	Вплив факторів на випуск продукції:				
	А) величини матеріальних витрат	-	-	+478,7	-
	Б) рівня використання матеріалів	-	-	-246,9	-

Примітка: складено автором на основі джерел [15, 22].

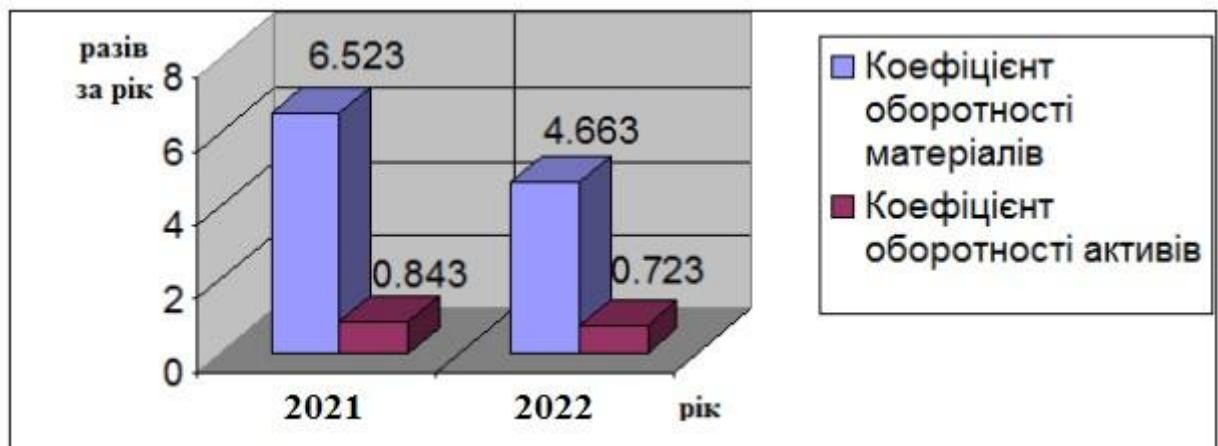

Рис. 3.1. Показники оборотності матеріалів підприємства у 2021-2022 рр.

$$K \text{ об. мат.} = 360 / T \text{ об. мат.}, \quad (2.1)$$

де $K \text{ об. мат.}$ – коефіцієнт оборотності матеріалів, разів за рік,

$T \text{ об. мат.}$ – тривалість одного обороту матеріалів, днів.

Зразок оформлення списку використаних джерел

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ващенко О. П. Сутність та класифікація ресурсів підприємств // Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2. – 2019. – С.28.
2. Герасимчук О. В. Шляхи підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства // Економічний простір 153. – 2020. – С.40-45.
3. Господарський кодекс України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>. (дата звернення: 12.11.2023).
4. Економіка підприємства / Л.Л. Лазебник, В.В. Гурочкіна, Л.В. Слюсарєва та ін. ; за заг. ред. Л.Л. Лазебник. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2021. – 426 с.
5. Економіка підприємства: навч. посіб. / Н. М. Колпаченко та ін. – Харків : Діса плюс, 2019. – 277 с.
6. Економіка підприємства: навчальний посібник / О.І. Лисак, Л.О. Андрєєва, Л.О.Болтянська. – Мелітополь: Люкс, 2020. – 272 с.
7. Закон України «Про акціонерні товариства». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>. (дата звернення: 01.11.2023).
8. Закон України «Про господарські товариства». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1576-12#Text>. (дата звернення: 02.11.2023).
9. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80#Text>. (дата звернення: 06.11.2023).
10. Закон України «Про захист економічної конкуренції» URL :

- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text>. (дата звернення: 10.11.2023).
11. Закон України «Про інвестиційну діяльність». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>. (дата звернення: 03.11.2023).
12. Закон України «Про ціни і ціноутворення». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17#Text>. (дата звернення: 05.11.2023).
13. Кодекс законів про працю України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>. (дата звернення: 13.11.2023).
14. Кодекс України з процедур банкрутства. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>. (дата звернення: 04.11.2023).
15. Краєвська А. Логістичні моделі оптимізації процесу забезпечення підприємства матеріальними ресурсами. // *Innovation and Sustainability* 4 – 2022: – С.22-29.
16. Мельник О. М. Ресурси підприємства: концептуальні аспекти системи управління в умовах стійкого розвитку // *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство* 23 (2). – 2019. – С.17-22.
17. Податковий кодекс України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>. (дата звернення: 13.11.2023).
18. Славута О. І. Економіка підприємства. Модуль 1 : конспект лекцій для студентів 2 курсу всіх форм навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 051 – Економіка / О. І. Славута ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 40 с.
19. Словник термінів і понять з дисципліни «Економіка підприємства» /

- уклад. О. І. Ємець. 2-те вид., стер – Івано-Франківськ : Тіповіт, 2019. – 32 с.
- 20.Талах Т. А. Особливості багатofакторного аналізу матеріальних ресурсів підприємства // Економічний форум 1. – 2019. – С.124-132.
- 21.Трегубов О. С. Економіка підприємства; Донец. нац. ун-т ім. Василя Стуса. – Вінниця : ТВОРИ, 2019. – 228 с.
- 22.Федірець О. В., Даценко О. В., Кекало Є. О. Стратегічні аспекти управління матеріально-технічними ресурсами підприємства // Економічний простір 166. – 2021. – С.69-73.
- 23.Чухраєва Н. М., Циганова К. В. Оцінювання ефективності використання ресурсів у підприємницькій діяльності: Аггау. // Інтернет-конференції ХНУМГ ім. ОМ Бекетова, 2021. – С.4-5.
- 24.Якість води : Словник термінів : ДСТУ ISO 6107-1:2004 – ДСТУ ISO 6107-9:2004. – [Чинний від 2005-04-01]. – К. : Держспоживстандарт України, 2006. – 181 с. – (Нац. стандарти України).

Зразок оформлення відгуку на курсову роботу

ВІДГУК
на курсову роботу з економіки підприємства
МАТЕРІАЛЬНІ РЕСУРСИ ПІДПРИЄМСТВА І АНАЛІЗ ЇХ
ВИКОРИСТАННЯ

студента групи ПТБД-21(з) Томашика Романа Васильовича

№ п/п	Критерій оцінки курсової роботи	Максимальна кількість балів	Бали за виконану роботу
1.	Обґрунтування актуальності теми, виклад вступу та висновків роботи	10	
2.	Ступінь опрацювання літератури (кількість джерел, роки видання, частка статей, тез, монографій, наявність посилань)	10	
3.	Дотримання вимог до виконання курсової роботи (згідно методичних вказівок: шрифт, оформлення, наявність трьох розділів, розрахунків, таблиць, рисунків, формул)	5	
4.	Виклад змісту курсової роботи (ступінь розкриття теми)	25	
	РАЗОМ оцінка керівника	50	
	Науковий керівник к. е. н., доц.		Ємець О.І.
5.	Захист курсової роботи (доповідь, презентація, відповіді на поставленні питання)	50	
	РАЗОМ	100	

Національна шкала: _____

Університетська шкала: _____

Оцінка ECTS: _____

Члени комісії: _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) (прізвище та ініціали)

« ____ » _____ 2023 р.

Перелік тем курсових робіт

ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ З ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА на 2023-2024 н.р.

1. Акціонерні форми господарювання і їх розвиток в сучасних умовах.
2. Амортизація як джерело відтворення основних засобів.
3. Аналіз вартості продукції та послуг на підприємстві.
4. Аналіз впливу макроекономічних чинників на діяльність підприємства.
5. Аналіз впливу мікроекономічних чинників на діяльність підприємства.
6. Аналіз впливу податкової політики на фінансову діяльність підприємства.
7. Аналіз конкурентної стратегії підприємства на ринку.
8. Аналіз ринкових стратегій підприємства.
9. Аналіз структури капіталу підприємства.
10. Аналіз та оцінка фінансових результатів діяльності підприємства.
11. Виробничий потенціал підприємства та резерви його кращого використання.
12. Вплив глобалізації на міжнародну економічну діяльність підприємства.
13. Вплив екологічних аспектів на діяльність підприємства.
14. Вплив інновацій на конкурентоспроможність підприємства.
15. Вплив інфляції на фінансову стабільність підприємства.
16. Вплив інформаційних технологій на діяльність підприємства.
17. Вплив корпоративної соціальної відповідальності на діяльність підприємства.
18. Вплив політичних чинників на зовнішньоекономічну діяльність підприємства.
19. Дивідендна політика підприємства.
20. Економічна ефективність використання нематеріальних ресурсів.
21. Ефективність використання сировинно-матеріальних ресурсів на підприємствах.
22. Ефективність інвестиційного проектування на підприємстві.
23. Забезпечення економічної безпеки підприємства в мовах цифровізації.
24. Заробітна плата в системі факторів трудової мотивації.
25. Застосування прискореної амортизації основних засобів на підприємствах України.
26. Інвестиційна політика підприємства як умова підвищення його конкурентоспроможності.
27. Корпоративне управління в сучасних умовах господарювання на підприємстві.
28. Лізинг як особливий вид оренди та його застосування підприємством.
29. Методи залучення фінансових ресурсів для розвитку підприємства.
30. Методи оцінки ефективності і рентабельності підприємства.
31. Нематеріальні ресурси як складова підвищення конкурентоспроможності підприємства.

32. Обґрунтування амортизаційної політики підприємства.
33. Обґрунтування економічної діяльності проведення капітального ремонту на підприємстві.
34. Обґрунтування політики управління ризиками підприємства.
35. Оборотний капітал підприємства та шляхи його кращого використання.
36. Оперативно-календарне планування виробничого процесу на підприємстві.
37. Оптимізація виробничих потужностей підприємств.
38. Організація матеріально-технічного забезпечення підприємства в сучасних умовах.
39. Організація праці на підприємстві.
40. Основний капітал підприємства та ефективність його використання.
41. Оцінка вартості нематеріальних активів.
42. Оцінка ефективності господарсько-фінансової діяльності підприємства.
43. Оцінка ефективності діяльності персоналу в системі КРІ.
44. Оцінка ефективності цінової політики підприємства.
45. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства.
46. Оцінка кредитоспроможності підприємства в умовах нестабільності.
47. Оцінювання вартості трудових ресурсів підприємства.
48. Оцінювання економічної ефективності діяльності інтернет-магазину.
49. Оцінювання ресурсного потенціалу підприємства.
50. Планування активів підприємства в умовах нестабільності.
51. Планування доходів від операційної діяльності підприємства.
52. Планування доходів підприємства від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг).
53. Планування оборотних активів підприємства.
54. Планування обсягів виробництва і реалізації продукції (робіт і послуг) підприємства.
55. Планування фінансових результатів від операційної діяльності підприємства.
56. Податкова політика держави та її вплив на діяльність підприємства.
57. Політика формування та розподілу прибутку підприємства .
58. Політика ціноутворення на підприємстві.
59. Реструктуризація підприємств України в умовах становлення ринкового середовища.
60. Реструктуризація як основна ланка антикризового управління підприємством.
61. Розвиток персоналу як важлива передумова конкурентоспроможності підприємства.
62. Розробка політики капітального інвестування підприємства.
63. Роль держави у регулюванні діяльності підприємства.
64. Система оцінювання ефективності діяльності підприємства.
65. Система управління електронними закупівлями (e-procurement) в торгівлі.
66. Стратегічне управління в економіці підприємства.
67. Сучасні форми матеріально-технічного забезпечення виробництва на

- підприємстві.
68. Трансформація виробничої структури підприємств в сучасних умовах.
  69. Удосконалення організації виробництва як фактор підвищення ефективності діяльності підприємства.
  70. Управління активами підприємства в умовах повоєнного відновлення.
  71. Управління виробничими запасами на підприємстві.
  72. Управління витратами виробництва на підприємстві.
  73. Управління витратами підприємства на основі бюджетування.
  74. Управління діловою активністю підприємства.
  75. Управління економічною стійкістю підприємства.
  76. Управління ефективністю праці на підприємстві.
  77. Управління кадрами та розвиток персоналу на підприємстві.
  78. Управління кадровим потенціалом підприємства в умовах воєнного стану.
  79. Управління наукомістким виробництвом в умовах ринку.
  80. Управління оборотними активами на підприємстві.
  81. Управління прибутком підприємства.
  82. Управління продуктивністю праці на підприємстві.
  83. Управління результативністю діяльності підприємства.
  84. Управління розвитком інноваційних продуктів.
  85. Управління товарними запасами підприємства торгівлі в умовах війни.
  86. Управління товарними ресурсами на підприємстві.
  87. Управління фінансово-майновим станом підприємства в умовах нестабільності.
  88. Управління формуванням прибутку підприємства в умовах нестабільності.
  89. Фінансова стійкість підприємства.
  90. Фінансове планування та бюджетування на підприємстві в умовах війни.
  91. Фінансовий аналіз і діагностика фінансового стану підприємства.
  92. Фінансовий аналіз та планування на підприємстві в умовах кризи.
  93. Формування амортизаційної політики підприємства.
  94. Формування системи стимулювання праці на підприємстві в умовах повоєнного відновлення.
  95. Формування стратегії виходу підприємства на іноземні ринки.
  96. Формування та використання виробничого потенціалу підприємства.
  97. Формування цінової політики на підприємстві.
  98. Франчайзинг як форма виробничо-збутових інтеграційних зв'язків в секторі малого бізнесу.
  99. Цифровізація як фактор стійкого розвитку підприємства.
  100. Цінова політика підприємства та її вдосконалення.

Зразки планів до курсових робіт

Економічне обґрунтування підвищення рівня рентабельності

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПРОДУКЦІЇ

1.1. Економічна суть категорії рентабельності та її місце в системі критеріїв ефективності виробництва

1.2. Показники рентабельності продукції та методика їх розрахунку

1.3. Методика наукового дослідження проблеми

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПРОДУКЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Динаміка рівня рентабельності основних видів продукції і галузей підприємства

2.2. Виробничі фактори, що обумовлюють формування рентабельності

2.3. Вплив ринкових умов реалізації продукції на її рентабельність

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПРОДУКЦІЇ

3.1. Обґрунтування перспективних показників рентабельності на основі оптимізації ціни і витрат

3.2. Розрахунок рівнів беззбитковості виробництва окремих видів продукції

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Підвищення рівня конкурентоспроможності продукції

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ І МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ

1.1. Поняття, зміст і види конкурентоспроможності

1.2. Методика дослідження конкурентоспроможності продукції

1.3. Методика наукового дослідження проблеми

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА РІВНЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ

2.1. Динаміка виробництва продукції

2.2. Оцінка рівня конкурентоспроможності продукції

2.3. Чинники, що визначають конкурентоспроможність продукції

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ

3.1. Підвищення якості продукції як головна умова забезпечення її конкурентоспроможності

3.2. Зниження собівартості як засіб підвищення конкурентоспроможності

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Підвищення продуктивності праці у виробництві

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ

- 1.1. Суть і значення підвищення продуктивності праці
- 1.2. Показники продуктивності праці та методика їх розрахунку
- 1.3. Методика наукового дослідження проблеми

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА СУЧАСНОГО РІВНЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ

- 2.1. Динаміка і рівень продуктивності праці
- 2.2. Вплив продуктивності праці на собівартість і рентабельність виробництва
- 2.3. Чинники рівня продуктивності праці

РОЗДІЛ 3. РЕЗЕРВИ І ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ У ВИРОБНИЦТВІ ПРОДУКЦІЇ

- 3.1. Запровадження нових технологій виробництва продукції
- 3.2. Раціональна спеціалізація і концентрація виробництва
- 3.3. Підвищення рівня механізації та автоматизації виробництва

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Вдосконалення системи стимулювання праці у господарстві, району, області

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ ТА ЇЇ СТИМУЛЮВАННЯ

- 1.1. Теоретичні погляди на регулювання трудової діяльності та її стимулювання
- 1.2. Ефективність використання, оплата та мотивація праці найманих працівників
- 1.3. Методика дослідження проблеми

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ СТИМУЛЮВАННЯ ПРАЦІ У ГОСПОДАРСТВІ

- 2.1. Аналіз забезпеченості підприємства персоналом та рівень його використання
- 2.2. Оцінка рівня продуктивності праці
- 2.3. Аналіз системи мотивації праці та її оплати

РОЗДІЛ 3. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ У ГОСПОДАРСТВІ

- 3.1. Формування мотиваційного потенціалу підприємства
- 3.2. Вдосконалення оцінки системи стимулювання праці на підприємстві
- 3.3. Запровадження досвіду розвинутих країн в організації стимулювання високопродуктивної праці

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Підвищення ефективності використання персоналу у господарстві, району, області

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПЕРСОНАЛУ

- 1.1. Сутність, склад і структура персоналу підприємства
- 1.2. Показники ефективності використання персоналу підприємства
- 1.3. Методика дослідження проблеми

РОЗДІЛ 2. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ПЕРСОНАЛУ В ПІДПРИЄМСТВІ

- 2.1. Оцінка забезпеченості підприємства персоналом та фонду робочого часу
- 2.2. Аналіз продуктивності праці
- 2.3. Оцінка системи оплати праці та її мотивації

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

- 3.1. Формування та планування потреби у персоналі підприємства
- 3.2. Реалізація основних компонент трудового потенціалу працівників
- 3.3. Вдосконалення кадрової політики та технології роботи з персоналом

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Економічне обґрунтування підвищення ефективності використання основних фондів підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ І МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ВИРОБНИЧИХ ФОНДІВ

- 1.1. Поняття, склад і оцінка основних виробничих фондів підприємства
- 1.2. Система показників рівня оснащеності та продуктивності використання основних виробничих фондів підприємства і методика їх розрахунку
- 1.3. Система показників ефективності використання основних фондів підприємства та методика їх визначення

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАНУ ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ ТА РІВНЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ФОНДІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

- 2.1. Рівень і динаміка обсягів і структури основних фондів підприємства
- 2.2. Рівень і динаміка забезпеченості підприємства основними фондами
- 2.3. Аналіз ефективності використання основних фондів підприємством та чинники, що її обумовлюють

РОЗДІЛ 3. РЕЗЕРВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ВИРОБНИЧИХ ФОНДІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

- 3.1. Вдосконалення співвідношення між основними і оборотними фондами
- 3.2. Раціоналізація експлуатації основних фондів підприємства
- 3.3. Обґрунтування проектного рівня

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Економічне обґрунтування оптимальної структури основних фондів і раціонального рівня фондозабезпеченості підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ОСНОВИ ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ДОСЛІДЖЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ
ОСНОВНИХ ФОНДІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

1.1. Поняття і склад основних фондів підприємства

1.2. Показники забезпеченості й ефективності використання основних фондів та
методика їх визначення

1.3. Методика наукового дослідження проблеми

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ
ОСНОВНИХ ФОНДІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

2.1. Структура та стан основних фондів

2.2. Рівень і динаміка фондозабезпеченості підприємства та фондоозброєності праці

2.3. Ефективність використання основних фондів та чинники, що її обумовлюють

РОЗДІЛ 3. ПРОЕКТ ОПТИМАЛЬНОЇ СТРУКТУРИ ОСНОВНИХ ФОНДІВ І
РАЦІОНАЛЬНОЇ ФОНДОЗАБЕЗПЕЧЕНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Оптимізація структури основних фондів

3.2. Вдосконалення співвідношення між основними і оборотними фондами

3.3. Проектна економічна ефективність використання виробничих фондів

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Економічне обґрунтування формування і ефективного використання оборотних фондів на підприємстві

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ОСНОВИ ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ДОСЛІДЖЕННЯ ФОРМУВАННЯ І
ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ ФОНДІВ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Поняття, склад і оцінка оборотних фондів підприємства

1.2. Показники ефективності використання оборотних фондів с підприємства та
методика їх розрахунку

1.3. Методичні засади аналізу формування і використання оборотних фондів
підприємства

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАНУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І ЕФЕКТИВНОСТІ
ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ ФОНДІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

2.1. Склад і структура оборотних фондів підприємства

2.2. Рівень і динаміка забезпеченості підприємства оборотними фондами

2.3. Економічна ефективність використання оборотних фондів підприємства

РОЗДІЛ 3. ОБґРУНТУВАННЯ РАЦІОНАЛЬНОГО ФОРМУВАННЯ І
ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ ФОНДІВ НА ПЕРСПЕКТИВУ

3.1. Вдосконалення структури виробничих (основних і оборотних) фондів
підприємства

3.2. Обґрунтування потреби в обсягах оборотних фондів підприємства і вибір форм
задоволення потреби в їх прирості

3.3. Раціональні способи використання оборотних фондів підприємства і проектний
рівень їх економічної ефективності

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Підвищення рівня інвестиційної привабливості підприємства

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ І МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ

- 1.1. Значення інвестицій у функціонуванні підприємств
- 1.2. Теоретичні основи інвестицій, їх зміст та класифікація
- 1.3. Методика наукового дослідження проблеми

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

2.1. Оцінка ресурсного потенціалу підприємства в контексті розвитку інвестиційних процесів

- 2.2. Обсяги та джерела інвестування підприємства
- 2.3. Економічна ефективність інвестицій

РОЗДІЛ 3. ВДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ І ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙ

- 3.1. Покращення інвестиційної привабливості підприємств
- 3.2. Державне управління інвестиційним кліматом
- 3.3. Підвищення ефективності діяльності підприємства на базі інновацій

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Економічне обґрунтування інвестування в підприємство

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ІНВЕСТИВАННЯ ВИРОБНИЦТВА

- 1.1. Економічна суть, джерела і напрямки інвестицій
- 1.2. Показники визначення ефективності інвестицій
- 1.3. Методика наукового дослідження проблеми

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ВПЛИВУ ІНВЕСТИЦІЙ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇХ ЕФЕКТИВНІСТЬ

- 2.1. Джерела та методи інвестування підприємств
- 2.2. Динаміка, основні напрями і структура інвестицій
- 2.3. Відтворення і рух основних фондів підприємства
- 2.4. Рівень економічної ефективності інвестицій

РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

- 3.1. Економічне обґрунтування вибору варіанта інвестицій
- 3.2. Лізинг як особлива форма інвестицій
- 3.3. Можливості і умови залучення іноземних інвестицій

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Обґрунтування раціональної структури витрат і рівня собівартості виробництва продукції

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ВИТРАТ ВИРОБНИЦТВА І СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ

- 1.1. Суть і види витрат та собівартості продукції
- 1.2. Собівартість як економічна категорія, методи економії витрат
- 1.3. Методика визначення собівартості окремих видів продукції
- 1.4. Методика наукового дослідження проблеми

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ РІВНЯ І ДИНАМІКИ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ

- 2.1. Динаміка рівня і структури собівартості продукції
- 2.2. Чинники, що обумовлюють рівень і структуру собівартості продукції
- 2.3. Вплив собівартості продукції на рентабельність виробництва

РОЗДІЛ 3. ПРОЕКТ ЗНИЖЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ

- 3.1. Резерви зниження собівартості продукції за рахунок недопущення перевитрат ресурсів
- 3.2. Розрахунок обсягів виробництва та витрат на продукцію в господарстві
- 3.3. Розрахунок собівартості продукції та рівня рентабельності виробництва продукції

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Удосконалення механізму регулювання цін на продукцію підприємств

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЦІНОУТВОРЕННЯ НА ПРОДУКЦІЮ ПІДПРИЄМСТВ

- Суть ціни, її значення, функції та види
Встановлення кінцевої ціни на продукцію
Методика наукового дослідження проблеми

РОЗДІЛ 2. ВПЛИВ ЦІНОУТВОРЕННЯ НА ЕКОНОМІЧНУ ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ

- 2.1. Динаміка цін та собівартості продукції підприємств
- 2.2. Рентабельність продукції підприємств та її вплив на розвиток окремих галузей
- 2.3. Залежність ціни від якості продукції, термінів та каналів її реалізації

РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ФОРМУВАННЯ ЦІН НА ПРОДУКЦІЮ

- 3.1. Формування цінової стратегії підприємства з урахуванням конкуренції
- 3.2. Державне регулювання цін на продукцію господарства
- 3.3. Обґрунтування резервів підвищення цін реалізації продукції підприємством

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Приклад скорочення слів в українській мові

Витяг із ДСТУ 3582-97 “Скорочення слів в українській мові
у бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила”

№ пор.	Слово	Форма скорочення	Примітка
1	аркуш	арк.	<i>(при цифрах)</i>
2	гривня	грн	<i>(без крапки, при цифрах)</i>
3	дисертація	дис.	<i>(при назві)</i>
4	імені	ім.	<i>(при назві)</i>
5	метр	м	<i>(без крапки, при цифрах)</i>
6	мільйон	млн	<i>(без крапки, при цифрах)</i>
7	мільярд	млрд	<i>(без крапки, при цифрах)</i>
8	номер	№	<i>(умовна позначка при цифрах)</i>
9	номер порядковий	№ пор.	<i>(умовна позначка при цифрах)</i>
10	одиниця	од.	<i>(при цифрах)</i>
11	наприклад	напр.	
12	примітка(и)	прим.	
13	рік	р.	<i>(при цифрах)</i>
14	роки	рр.	<i>(при цифрах)</i>
15	століття	ст.	<i>(при цифрах)</i>
16	сторінка	с.	<i>(при цифрах)</i>
17	та інші	та ін.	
18	так званий	т. з.	
19	тисяча	тис.	<i>(при цифрах)</i>
20	у тому числі	у т. ч.	

Навчальне видання

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ
З ЕКОНОМІКИ ПІДПРИЄМСТВА**

*Пилипів Н.І. – д.е.н., проф.
Шеленко Д.І. – д.е.н., проф.
Ємець О.І., – к.е.н., доц.
Мацола М.М. – к.е.н., доц.
Романюк Т.М. – к.е.н., доц.
Стефінін В.В. – к.е.н., доц.
Ціжма Ю.І. – к.е.н., доц.
Боборикіна І.Є. – ас.
Сологуб С.І. – ас.*

Відповідальний за випуск:
О.І. Ємець

Підп. до друку 25.10.2023. Формат паперу 60x84/16.
ум. друк. арк. 1,3. Замовлення № 2/10, тираж 50.

Видавець
Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника
76025, м. Івано-Франківськ,
вул. С.Бандери, 1, тел.: 71-56-22
E-mail: vdvcit@pu.if.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 2718
від 12.12.2006

